

Functioneel advies

Tekst: Leonie Snijders en Linda Vink

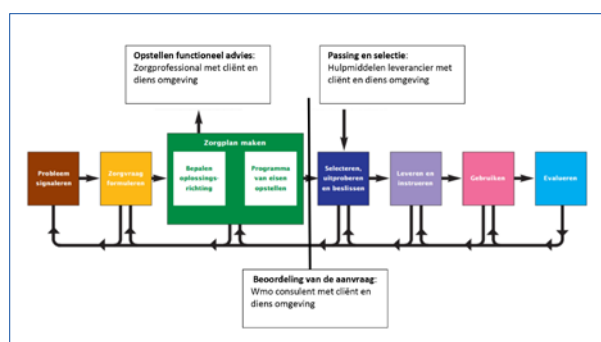
Vooraf voor complexe situaties zorgt het functioneel advies van de ergotherapeut en het revalidatieteam voor versimpeling van het proces, minder discussie en een snellere afhandeling. Hoe werkt het precies in de praktijk?

Om de uitvoeringspraktijk van de verstrekking van hulpmiddelen te verbeteren, is vijf jaar geleden gewerkt aan het landelijk normenkader hulpmiddelen. (Zie ook *Hoe staat het met het landelijk normenkader hulpmiddelen?* in EM2/2025). Vanuit dit normenkader is afgesproken dat het functioneel advies van de ergotherapeut of het revalidatieteam in beginsel leidend is en door de gemeente en leveranciers overgenomen wordt. Vooral voor complexe situaties zorgt dit voor versimpeling van het proces, minder discussie en een snellere afhandeling.

Uitgangspunten

Het functioneel advies is niet volledig nieuw, de vertaling ervan naar de praktijk wel. In het convenant maatwerk (zie QR-code) zijn de uitgangspunten gebruikt die horen bij de

Basisrichtlijn hulpmiddelenzorg. Deze richtlijn gaat uit van 7 stappen die de aanvrager doorloopt, vanaf het moment dat er een hulpvraag ontstaat tot aan de evaluatie van een ingezet hulpmiddel.

Door deze 7 stappen als uitgangspunt te nemen, blijft het perspectief van de aanvrager centraal staan in het proces van een hulpmiddelenaanvraag. Per stap zijn er, afhankelijk van de complexiteit, verschillende professionals betrokken

die een deel van de gegevens van de aanvrager verzamelen en duiden. In de Basisrichtlijn wordt de ICF (Internationale Classificatie van Functioneren, Beperkingen en Gezondheid, een classificatiesysteem van de WHO) gebruikt als methode om het functioneren van de aanvrager in kaart te brengen. Vervolgens wordt er door functioneringsgericht indiceren vastgesteld welke functionele eisen er te stellen zijn aan de oplossing. Het gebruik van de ICF garandeert een holistische blik op de hulpvraag, omdat naast fysieke stoornissen en beperkingen ook persoonlijke en externe factoren worden meegenomen. Dit functioneel pakket van eisen kan verder in het proces gebruikt worden om producteigenschappen te formuleren waaraan een hulpmiddel dient te voldoen. Verder in het proces vindt de vertaling plaats naar het best passende merk en type hulpmiddel. In de gebruiksfase en tijdens de evaluatie kan de ICF-inventarisatie gebruikt worden om te evalueren, en bij veranderingen het hulpmiddel aan te passen of te vervangen. Het functioneel advies heeft dus een duidelijke plaats en rol in het aanvraagproces van een hulpmiddel. De onderliggende taal en methode, die van de ICF, is ondersteunend in elke stap van het proces.

Opzet

Het format functioneel advies is een praktische uitwerking van de detailstappen die de Basisrichtlijn voorschrijft. We hebben er bewust voor gekozen om de stappen te verwerken die gericht zijn op de ergotherapeut (of vergelijkbare professional) die het format gaat gebruiken. Om te zorgen dat de aanvrager centraal staat en de reikwijdte van het functioneel advies past bij de rol van de ergotherapeut, is het format opgebouwd uit 3 delen:

- **Deel A – Hulpvraag en gegevens aanvrager**

Dit deel schetst een integraal beeld van de aanvrager, vanuit een holistisch perspectief. Hier verwerk je de informatie

waarmee je de situatie van de aanvrager in kaart brengt. De basis van dit deel zijn de ICF-domeinen die je uitwerkt om het functioneren en de hulpvraag systematisch in kaart te brengen. Ook worden de voorgeschiedenis en ervaringen rondom (eerdere) hulpmiddelen opgenomen.

- **Deel B – Programma van eisen**

Vanuit het beeld in Deel A, stel je in Deel B een programma van eisen op waaraan een hulpmiddel functioneel moet voldoen. Wees je hier bewust dat het gaat om de functionele eisen, en niet gericht op een merk- of type hulpmiddel.

- **Deel C – Reflectie van de aanvrager**

In het laatste deel is er plaats voor de reflectie van de aanvrager. Dit kan van alles zijn, en geeft ruimte aan eventuele andere vragen, zienswijzen of persoonlijke wensen die besproken zijn. Ook is hier de toestemming opgenomen om het advies te delen met andere partijen in de keten.

Deel A is dus altijd integraal en in enkelvoud ingevuld, terwijl er meerdere delen B kunnen worden opgesteld voor verschillende hulpmiddelen. Deel C sluit het functioneel advies af. Ook dit deel is enkelvoudig.

Het functioneel advies wordt nog niet overal toegepast, en ook wordt het format niet altijd gebruikt. De bedoeling van het format is om een eerste stap te zetten naar uniformiteit in de verslaglegging van de ergotherapeut. Dat zorgt voor draagvlak bij de gemeenten die het format herkennen en hier op de juiste manier dossiervoering en beschikking kunnen vormgeven. Ook kan elke volgende professional in de keten de informatie toevoegen in het functioneel advies die in zijn/haar rol van toepassing is. Zo kan de consultant van de gemeente toetsen of een voorliggende voorziening mogelijk is, of deelfunctionaliteit toegepast kan worden, of bijvoorbeeld direct de juiste categorie aanvragen bij de leverancier. De leverancier kan op zijn beurt het functionele pakket van eisen vertalen richting product, en vervolgens naar het best passende merk en type. En nog veel belangrijker: de aanvrager hoeft niet bij elke professional opnieuw alle persoonlijke informatie over haar functioneren te delen.

EN speelt hierin een belangrijke rol door het format te delen, mede te onderhouden en landelijk onder de aandacht te brengen. Als beroepsvereniging stimuleert EN het gebruik van het format door leden en bevordert hiermee de kwaliteit en uniformiteit van de verslaglegging. Door deze kennisdeling, ondersteunt EN ergotherapeuten in het toepassen van het functioneel advies op een eenduidige wijze. Dit versterkt de positie van de ergotherapeut binnen de keten en draagt bij

aan een efficiëntere en beter onderbouwde besluitvorming door alle betrokken partijen. Hoewel het gebruik van het functioneel advies nog in de kinderschoenen lijkt te staan, wil Ergotherapie Nederland de verdere uitwerking van het functioneel advies stimuleren. Gebruik jij als ergotherapeut het functioneel advies al in de praktijk en wil je een rol spelen in de verdere uitwerking? Neem dan contact op via en@ergotherapie.nl, o.v.v. functioneel advies.

Onderzoek naar implementatie

Momenteel doet de Academische Werkplaats Hulpmiddelenzorg van de Zuyd Hogeschool onderzoek naar implementatie van het functioneel advies. Zij onderzoeken in een pilot de bevorderende en belemmerende factoren van het functioneel advies en de inhoud van het format. Door het format te laten aansluiten op de praktijk, wordt het voor elke ergotherapeut toepasbaar en laagdrempelig te gebruiken.

Bevorderen van een goede samenwerking in de keten

FirevaNed, de branchevereniging hulpmiddelen, zet zich samen met alle partijen in de keten in om de samenwerking tussen alle partijen te versterken en maakt hierbij als basis gebruik van de functioneringsgerichte aanspraak. Het knelpunt rondom communicatie heeft de aandacht. Daarnaast speelt vertrouwen een belangrijke rol om een goede samenwerking te bevorderen.

VN-Verdrag Handicap

Met de verbeteragenda en het format functioneel advies streven we naar een effectiever en sneller aanvraagproces voor mensen met een levenslange en levensbrede beperking. Daarmee dragen we bij aan betere toegang tot het juiste hulpmiddel. Om ook deze mensen te kunnen laten meedoen in de maatschappij. Dit sluit aan bij het VN-Verdrag Handicap.

Over de auteurs

Leonie Snijders is ergotherapeut en onderzoeker op het gebied van complexe hulpmiddelenzorg. Zij vertegenwoordigt FirevaNed binnen de verbeteragenda hulpmiddelenzorg, specifiek op het convenant Maatwerk en het format functioneel advies.

Linda Vink-van Klooster is beleidsmedewerker bij Ergotherapie Nederland.